

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр**

зі спеціальності 6.03050901 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)

за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік та аудит товарів в оптовій торгівлі: теоретичні питання
та практика (на прикладі ТОВ «ПРИЇСЬК»)»
(назва теми)

Виконавець:

студент

обліково-економічного факультету

Амірян Артем Арсенович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

Ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Сеннікова Тетяна Савеліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Для здійснення торговельної діяльності підприємства використовують товарні запаси, які є найбільш важливою і значною частиною активів. З метою забезпеченості підприємства оптової торгівлі товарними запасами необхідно вживати комплекс заходів, щодо виявлення, кількісного вимірювання та реалізації виявлених заходів. Для забезпечення ефективної роботи оптового торговельного підприємства, своєчасного поповнення його товарних запасів необхідний повний і своєчасний облік надходжень від реалізації товарів та їх залишків, що й обумовлює актуальність обраної теми.

Мета дослідження Метою роботи є вивчення теоретичних та практичних аспектів обліку та аудиту товарних запасів в оптовій торгівлі.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність, методи оцінки та можливі класифікації товарів;
- вивчити теоретичні основи обліку та аудиту руху товарів, формування фінансового результату від реалізації товарів;
- надати загальну економічну характеристику ТОВ «ПРИІСЬК»;
- дослідити організацію обліку та внутрішнього контролю товарів на ТОВ «ПРИІСЬК»;
- розглянути особливості організації аудиту руху товарів;
- дослідити особливості аудиту товарних запасів;
- виявити недоліки в системі обліку та контролю товарів, розробити комплекс пропозицій з їх усунення та рекомендацій щодо загального удосконалення системи обліку і внутрішнього контролю на досліджуваному підприємстві.

Об'єкт дослідження Об'єктом дослідження є процес організації обліку та аудиту операцій стану і руху товарів в оптовій торгівлі на ТОВ «ПРИІСЬК».

Предмет дослідження Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методично-організаційних та практичних аспектів бухгалтерського обліку та аудиту стану і руху товарів в оптовій торгівлі.

Методи дослідження У процесі дослідження організації та методології обліку та аудиту товарів та при розробки рекомендацій використані загальнонаукові методи наукового пізнання, економічної теорії, системного аналізу та інші. За допомогою аналізу, синтезу, індукції та дедукції визначено загальні тенденції розвитку обліку товарних запасів. Для розкриття сутності поняття товарів та напрямів їх класифікації використано методи теоретичного узагальнення, групування і порівняння. У роботі використовувався системний підхід. Обробка інформаційних матеріалів

здійснювалася за допомогою сучасних інформаційних технологій та програмних продуктів на основі емпіричних методичних прийомів досліджень (розрахунково-аналітичних, спостереження, впровадження результатів у практичну діяльність).

Інформаційна база дослідження Інформаційною базою дослідження стали нормативно-законодавчі та інструктивні акти з питань обліку, аудиту з руху товарів, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (зокрема, Н(С)БО 1, ПСБО 9, 10, 11, 15, 16, 25, тощо), Міжнародні стандарти аудиту, періодична література, навчальні посібники та інші наукові дослідження за даним питанням. Практичну інформацію для дослідження було отримано безпосередньо на досліджуваному підприємстві ТОВ «ПРИЇСЬК», зокрема первинна облікова документація, реєстри обліку, фінансова і податкова звітність, тощо. Для обробки, аналізу і реєстрації інформації в роботі використовувалися засоби Microsoft Excel і Microsoft Word.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (40 найменувань) та 27-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 81 сторінка. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 11 таблиць, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні основи організації обліку товарів**» розглянуто сутність торгівельної діяльності та товарів, як основи організації обліку, види класифікації товарів з метою обліку та аудиту, теоретичні питання обліку товарів в оптовій торгівлі в Україні, проблемні питання обліку товарів в сучасних умовах.

У другому розділі «**Діюча практика обліку товарів на ТОВ «ПРИЇСЬК»**» надана організаційно-економічна характеристика та економічний аналіз діяльності ТОВ «ПРИЇСЬК». проаналізована діюча практика організації обліку та внутрішнього контролю товарів на ТОВ «ПРИЇСЬК».

У третьому розділі «**Аудит операцій з руху товарів**» розкрита методика аудиту товарів на підприємстві та надані пропозиції щодо поліпшення обліку та системи внутрішнього контролю на підприємстві, яке досліджувалося.

ВИСНОВКИ

В результаті вивчення нормативних документів з обліку та аудиту товарів в оптовій торгівлі, економічної літератури з питань розвитку обліку і критичного аналізу діючої практики на ТОВ «ПРИЇСЬК» зроблені наступні висновки.

В роботі розглянуто поняття «товари», що передбачене нормативними документами та визначення даного об'єкту обліку, яке дане різними авторами в економічній літературі.

В цілому можна зробити висновок, що підходи більшості авторів до визначення поняття «товари» багато в чому співпадають, тим самим забезпечуючи єдність і однозначність його розуміння.

Дослідження діючої практики обліку товарів в оптовій торгівлі проводилось на матеріалах ТОВ «ПРИЇСЬК».

При веденні бухгалтерського обліку та складанні фінансової звітності ТОВ «ПРИЇСЬК» дотримується вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 року № 996 – ХІУ та ПСБО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва». Ведення бухгалтерського обліку здійснюється відповідно з принципами і методами, передбаченими Національним положенням (стандартами) бухгалтерського обліку України.

На підприємстві застосовується автоматизоване ведення бухгалтерського обліку з використанням спеціального програмного забезпечення 1С Бухгалтерія 8.3 ведеться безупинно з дня реєстрації підприємства. Затверджено розроблений робочий план рахунків на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій робочий план рахунків.

Відповідальність за організацією бухгалтерського обліку і забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом установленого терміну несуть керівник підприємства та головний бухгалтер.

У ході вивчення діючої практики обліку та внутрішнього контролю товарів на ТОВ «ПРИЇСЬК» було встановлено, що в цілому на підприємстві виконують вимоги чинного законодавства в Україні. Однак організація обліку на ТОВ «ПРИЇСЬК» все ж таки не позбавлена вад. Так, на нашу думку, до основних недоліків діючої системи обліку та контролю, виявлених за результатами дослідження, відносяться наступні:

1. На ТОВ «ПРИЇСЬК» відсутній наказ про облікову політику.
2. Відсутній аналітичний облік за субрахунками 902 «Собівартість реалізованих товарів» та 702 «Дохід від реалізації товарів» в розрізі найменування товарів та покупців, що не дає можливість контролювати повноту нарахування ПДВ, виявляти найбільш конкурентні групи товарів при управлінні продажами.
3. Аналітичний облік за субрахунком 281 «Товари на складі» ведеться тільки у розрізі найменування товару без розподілу за місцями зберігання, за матеріально-відповідальними особами та за групами товарів.
4. У Балансі в статті «Готова продукція» станом на 31.12.2018 рік відображена помилково вартість товарів.

5. Не визначено в Статуті максимальну суму про надання згоди на вчинення правочину керівником, вище якої право дії має тільки загальні збори засновників, що ставить під сумнів легітимність здійснених та затверджених керівником операції з руху товарів.

6. Відсутні договори з матеріальної відповідальності, при цьому у трудових договорах також відсутні вимоги та межі відповідальності осіб за товари.

7. Відсутні затверджені на підприємстві норми природного убутку за групами товарів, які йому підлягають.

8. Контроль за оцінкою якості бухгалтерського обліку покладено лише на одну особу - головного бухгалтера.

9. Аналіз діяльності підприємства не ведеться, що знижує ефективність загальної системи управління підприємством.

10. Не проводилась інвентаризації товарів та розрахунків з постачальниками та покупцями у 2018 році. Встановлено, що Наказ керівника на проведення інвентаризації наявний, а фактично вона не проводилась, оскільки відсутні будь-які документи щодо оформлення її проведення та результатів. Це є порушенням розпоряджень керівництва, вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та норм положення «Про інвентаризацію активів та зобов'язань». Цей факт вказує на низький рівень системи внутрішнього контролю на підприємстві.

11. Не практикується проведення раптових, позапланових та часткових інвентаризацій.

12. Не оформляють окремими описами наявність неходових, залежаних і неповноцінних, що прийшли в непридатність товарів.

13. Відсутній незалежний внутрішній контроль.

14. За всю діяльність підприємства не проводився зовнішній контроль, окрім зовнішнього контролю з оподаткування з боку державної податкової служби.

Основною причиною виникнення даних проблем є те, що власник підприємства, не розуміючи сутності, мети і завдань внутрішнього контролю, не приділяє належної уваги побудові ефективної системи його здійснення.

В результаті фінансового аналізу діяльності підприємства за період 2017-2018 роки на ТОВ «ПРИЇСЬК» зроблені наступні висновки:

1. Загальна сума активів на кінець 2018 року складає 3185,0 тис. грн. що менше ніж у 2017 році на 1089,6 тис. грн. або на 25,49%. Протягом 2018 року структура активів підприємства відрізнялася питомою вагою оборотних активів у складі майна підприємства (на кінець 2017 року – 98,76%, на кінець 2018 року – 98,43%). У абсолютному виразі оборотні активи зменшувались протягом 2018 року (з 4221,4 тис. грн. на кінець 2017 року до 3134,9 тис. грн. на кінець 2018 року).

2. Структура оборотних активів за 2018 рік змінилася у бік зниження повільно реалізованих товарів. Щодо запасів, то видно, що їхнє постійне збільшення у абсолютному виразі поступово призводить до погіршення фінансової стійкості ТОВ «ПРИЇСЬК». Про це свідчить така тенденція – запаси поступово збільшуються з 1931,7 тис. грн. у 2017 році до 2360,6 тис. грн. у 2018 році.

3. Аналіз джерел фінансування майна підприємства показав, що протягом досліджуваного періоду власний капітал підприємства збільшився на 1650,8 тис. грн. або на 28,48%. Збільшення відбулося за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на протязі аналізованого періоду на 1152,0 тис. грн. або на 1,93%, що свідчить про ефективне здійснення господарської діяльності на підприємстві. Питома вага власного капіталу в структурі джерел фінансування майна підприємства на кінець 2018 року збільшилась на 28,48%. Це вказує на зменшення залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування його господарської діяльності. Поточні зобов'язання підприємства зменшились у порівнянні з 2017 роком на 1243,4 тис. грн.

4. Підприємство є фінансово стійким, при цьому є прибутковим. Що підтверджується зростанням нерозподіленого прибутку за 2018 рік на 1152,0 тис. грн. на 31 грудня 2018 року. ТОВ «ПРИЇСЬК» знаходиться у стійкому фінансовому стані.

5. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами на підприємстві має позитивне значення у 2017-2018 роках, що підкреслює здатність підприємства формувати свої запаси за рахунок власних оборотних коштів і вказує на поступову незалежність від найбільш ризикового джерела фінансування активів – кредиторської заборгованості, та в 2018 році цей коефіцієнт збільшився, що підкреслює здатність підприємства формувати свої запаси за рахунок власних оборотних коштів.

6. Співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості в 2018 покращилось за рахунок погашення заборгованості з короткострокового кредиту банку.

7. Аналіз ділової активності свідчить про високу ділову активність за період 2017-2018 роки, при цьому у 2018 році усі показники ділової активності зросли в порівнянні з 2017 роком.

8. Проаналізувавши платоспроможність підприємства зазначимо, що на кінець 2018 року усі показники ліквідності зменшились, при цьому усі показники ліквідності знаходяться у межах рекомендованих значень, що показує достатній рівень платоспроможності ТОВ «ПРИЇСЬК».

9. Аналіз динаміки формування фінансових результатів на підприємстві показав, що у 2018 році у порівнянні з 2017, прибуток від основної операційної діяльності збільшився на 800,5 тис. грн. або на 131,62%. Тобто підприємство у 2018 році ефективно здійснювало свою основну діяльність – торговельну. Загальна сума отриманого прибутку у 2018

році в порівнянні з 2017 роком збільшилась на 652,6 тис. грн або на 130,83 % і склала 1151,4 тис. грн.

10. Аналіз показників рентабельності на підприємстві показав, що у 2018 році у порівнянні з 2017, рентабельність продажу від основної операційної діяльності збільшився на 4,53%, рентабельність продажу від операційної діяльності збільшився на 1,85% та чиста рентабельність продажу збільшилась на 1,54%. Тобто підприємство у 2018 році ефективно здійснювало свою основну діяльність – торговельну.

Для усунення встановлених недоліків, а також з метою удосконалення обліку ми запропонували керівництву ТОВ «ПРИЇСЬК» комплекс рекомендацій, які до речі були прийняті до впровадження на підприємстві. Зокрема, це наступні пропозиції:

1. Пропонуємо установити у наказі про облікову політику аспекти організації обліку товарів та визначення методу вибуття товарів за окремими номенклатурними групами товарів – середньозважену вартість.

2. Встановити ведення аналітичного обліку за субрахунками 902 «Собівартість реалізованих товарів» та 702 «Дохід від реалізації товарів» в розрізі найменувань товарів та договорів з їх реалізації, що дасть можливість контролювати повноту нарахування ПДВ та рівень рентабельності продажу товарів в розрізі номенклатури товарів та покупців, а також виявляти найбільш конкурентні групи товарів при управлінні закупівлями та продажами.

3. Встановити ведення аналітичний облік за субрахунком 281 «Товари на складі» у розрізі найменування товару, за місцями зберігання, за матеріально-відповідальними особами та за групами товарів.

4. Визначити в Статуті максимальну суму про надання згоди на вчинення правочину керівником, вище якої право дії має тільки загальні збори засновників, на вимогу пункту 2 статті 44 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» в межах 50 відсотків вартості чистих активів товариства станом на кінець попереднього кварталу..

5. Заключити договори з матеріальної відповідальності або у трудових договорах встановити вимоги та межі відповідальності осіб за товари.

6. Затвердити на підприємстві норми природного убутку за групами товарів, які йому підлягають.

7. Ввести обов'язкове проведення раптових, позапланових та часткових інвентаризацій.

8. Оформляти окремими описами наявність неходових, залежаних і неповноцінних, що прийшли в непридатність товарів.

9. Ввести розподіл повноважень і відповідальності між працівниками.

10. Прийняти рішення про введення незалежного спеціаліста з функціями внутрішнього контролю та забезпечити належні умови для

незалежного спеціаліста з функціями внутрішнього контролю щодо виявлення недоліків в роботі персоналу з метою запобіганню допущення таких недоліків у майбутньому.

Вважаємо, що при впровадженні запропонованих нами рекомендацій ТОВ «ПРИЇСЬК» вдасться підвищити ефективність системи обліку та внутрішнього контролю руху товарів, що в кінцевому випадку позитивно вплине на всю діяльність підприємства в цілому.

АНОТАЦІЯ

Амірян А.А. : Облік та аудит товарів в оптовій торгівлі: теоретичні питання та практика (на прикладі ТОВ «ПРИЇСЬК»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «6.030509 Облік і аудит»

(шифр та назва спеціальності)

за освітньою програмою «Облік і аудит».
(назва освітньої програми)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аудиту стану і руху товарів в оптовій торгівлі

Проаналізовано стан обліку та контролю товарів на підприємстві, фінансовий стан підприємства, проведено аудит товарів на підприємстві.

Запропоновано прیدілити увагу наказу про облікову політику, порядку формування інформації аналітичному обліку, впровадити систематичне проведення комплексного аналізу фінансового стану, розробити положення про систему внутрішнього контролю.

Ключові слова: оптова торгівля, товари, оцінка товарів на звітну дату, первісна вартість, оцінка товарів при вибутті, П(с)БО, МСБО.

ANNOTATION

Amiryan AA : Accounting and audit of goods in wholesale trade: theoretical issues and practice (for example, LTD. "PRYYSK").

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty «6.030509 Accounting and audit» for the educational program «Accounting and audit».

Odessa National Economics University.– Odessa, 2019.

The work deals with the theoretical aspects of accounting and auditing of the state and movement of goods in wholesale trade.

The state of the goods accounting and control at the enterprise, the financial condition of the enterprise, and the audit of goods at the enterprise have been analyzed..

It is proposed to pay attention to the order on the accounting policy, the order of formation of information for analytical accounting, to introduce a systematic conduct of a comprehensive analysis of the financial state, to develop the provisions on the system of internal control.

Keywords: wholesale trade, goods, valuation of goods at the reporting date, initial value, valuation of goods when disposed of, P (c) BO, IAS.

